

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 229.

V Ljubljani, v soboto 4. oktobra 1884.

Letnik XII.

Kako se v nemških listih opisuje naša dežela.

II. Bled pa Koroška in Štajarska.

Bled in njegovo okolico dopisnik „Kölnische Zeitung“ opisuje prijaznejši, ker si menda vendar ni upal tako debelo lagati, kakor gledé Bohinja, toda prebivalstvo mu tudi tukaj ni po volji, ker ni nemško in — ker še ni osnovalo nemškega „Schulvereina“. Toda naj govori dopisun sam.

„Kako vse drugače, pravi, je tukaj na Bledu! Ljubeznjivo obsolnčeno pred nami stoji jezero z zelenim otočcem v sredi, na katerem stoji prijazna bela cerkva, in s svojimi z vilami in prijetnimi hišami obsejanimi bregovi, ki se od desne in leve vlečejo proti zahodu k skali, ktera strmo s čudno (grotesk) steno moli v jezero in na kateri je nekaj stal grad zadnjega cesarja iz hiše saksonske, sv. Henrika! Pa ne! Po krivem pravim, da je tam stal; še zdaj stoji tam, v nekterih delih sicer razvalen in po novi šegi popravljen, pa še zmirom spominek stare, nemške zgodovine. Toda danes —! Ko so se pogosto spreminjali posestniki, ga je na zadnje kupil nek podvzetnik Ruart po imenu, ki je prišel iz Švice in, kateri ga je potem, ko ga zarad denarnih zgub ni mogel več obdržati, prodal nekemu Dunajskemu judovskemu kupcu z lesom, ki se sedaj v poletnem času na starem gradu nemških cesarjev oddihuje od skrbi pozimske kupčije. To je nekak porog za celo zgodovino nemškega ljudstva. Kakor da bi v Avstriji ne bilo dovolj mogočnih in bogatih rodov nemške korenine in nemških običajev, ki bi si bili morali šteti v sveto dolžnost, to skalo nemškega spomina ohraniti in ne trpeti, da se je spremenila v najemno kasarno, v kateri se sučejo potomci naprej tiščečega kapitala. In kako krasno je tam gori na tem gradu! Kako vleče prava sapa nemškega čutstva okoli prs, kadar človek tam gori stoji in svoje oči obrača proti Karavankam in Mangartovemu bregovju in Triglavu! V okolici pa je ali „niks dajč“ ali — „dajč!“ Dovolj številni so ljudje s ponosnimi imeni, udje najstarejših nemških plemenitih rodov, ki vsako leto sim prihajajo, da v razprostrtih planinah streljajo divje koze in divje peteline; tudi Kranjci so med njimi, saj stoji rodovinski grad Auerspergov v tej deželi — in vsi, vsi ti vidijo rakovo pot naroda, čigarni so bili, in nihče ne čuti v sebi dolžnosti, se temu zoperstaviti. Še na Bledu, ki je zarad mnogobrojnega ljudstva, ktero o poletnem času tje v toplice zahaja, ohranil svoj nemški značaj (!), niso še do tega prišli, da bi bili ustanovili podružnico nemškega „Schulvereina“ (pač res, silna nesreča! Vred.), in sploh se kaže, da je to društvo nad deželo Kranjsko menda že obupalo. (Da bi le res bilo. Vred.) In ko bi karavanke (planine) kot težek in trden zatik vmes ne bile, bi bil kranjski jezik (das Kranerische) že zdavnej z zmagovito naročje predrl čez na Koroško in bi bil nemščino tam popolnoma spridil. Saj že zdaj zmagovalno korači čez Kepo in Heinoux (?) ter osvojuje Rožno dolino od jezera do strmočin velike Obire (?).

Kranjska je zgubljena! (Za veliko Nemčijo namreč. Vred.) Zdaj je treba Koroško in Štajarsko rešiti. Dasi se v Celju nemštvo hrabro brani in naj se tudi marljivi delavnosti poslancev teh v začetku čisto nemških okrajev posreči s tako ime-

novanimi potovalnimi shodi narodni čut zbujati in k marljivi delavnosti v „Schulvereinu“ spodbadati, vendar tudi tukaj Slovenstvo zmagovalno naprej dere, kakor moramo po najnovejšem opazovanju pripoznati. (Res čudno, da to vsaj enkrat pripoznavajo. Vred.) Slovenski kmetje, ki na nemški strani stojé — tukaj je res nekaj takih belih vran — so čedalje bolj redki, ker jim grozi terorizem (strahovanje) njih sonarodnjakov in jih zlasti duhovščina brez prenehanja obdeluje, in najnovejše volitve pričajo, da veliko-slovenska agitacija ne goji brez vsega vzroka nade, da bo enkrat popolnoma zmagala. Zmerom iz nova je treba nemškim prebivalcem svarilo na uho trobiti, da naj se krepke pokažejo v tem boju, da je njih dolžnost opravičiti upanje in trdno vero, ki jo mora vse nemštvo v nje staviti.

Čez spodnjo Štajarsko drži pot ob Muri gori v Gradec, in ako je slišati, da Slovenci v tem, po velikosti drugem nemškem mestu v Avstriji — ker kdo more Prago danes še nemško mesto imenovati? — zahtevajo vstanovitev slovenske višje šole, kdo nam more biti porok, da se bode v nekterih desetletjih nemških južnih planinskih dežel polastil sovražnik, ki je bolj zmagovit, kakor čete, ki so jih saksonski cesarji od nemške izhodne meje nazaj zapodili in jih z nemškim mečem podjarmili, da so potem v sredi med onimi hribi sozidali cesarski grad (Bled), ki je dandanes lastnina potoma tistega rodu, ki svojo lažnjivo narodno zavest, kakor se je pokazalo na Českem, prav po ceni prodajajo lastni koristi. K sreči je pa ravno na Štajarskem nekaj vrlih nemških mož, ki imajo voljo in moč — in — denar, da branija nemško zemljo s požrtvovalnostjo, ki se ne dá dovolj visoko ceniti. In naj bo boj zoper Slovenstvo, zoper brezdomovinsko klerikalstvo in zoper dvoumno vlado še tako težak, je vendar najimennitnejši, ki ga ima Nemec prestajati, in ta zavest, — tako upamo — bo bojevalcem v nemških planinskih deželah dajala moč vztrajnim biti. Velika množina nemškega kmečkega prebivalstva pa naj se prebudi iz spanja politično-narodne malomarnosti, v katero je zlasti na Koroškem zakopana, sicer je zastoj tudi trud pičlih vrlih mož, ki vedó, kje na straži stojé!

Tako se glasi ta zlobni spis, ki bode naše slovenske dežele in naš narod počrnil po vseh krajih, kamor zahaja „Kölnische Zeitung“, in kjer ob enem nimajo prilike čuti nasprotnega glasu in se prepričati, da ni tako, kakor piše ta zakleti nasprotnik naroda slovenskega. In koliko je še drugih nemških listov, ki psujejo našo deželo in ki ne pridejo v roke ljudem, kateri naše razmere poznajo in bi bili v stanu njih laži zavrniti. Prav neprilичno je bilo toraj od gg. Dežmana in Luckmanna, da sta v deželnem zboru 3. t. m. tako ginljivo tarnala, kako na slabem glasu je naša dežela pri vnanjih prebivalcih in kako velika škoda je to za našo deželo. Pač res je to, neizmerna škoda, ne samo v gmotnem oziru, ker se tuji ljudje od nas odvrčajo, ampak še veliko bolj zarad slabega imena, v katero se naša dežela in naš narod pred svetom spravljajo.

Toda narod slovenski je nad tem nedolžen in edina krivda zadeva le brezvestne in ničvredne dopisune nemških listov, ki s tako grdimi lažmi našo lepo deželo, in naš vrli narod ob dobro ime spravljajo in tujce od nas odvrčajo. Prav sta toraj imela poslanca Šuklje in Svetec, ki sta v zadnji seji deželnega zbora šibala nesramno ravnanje nemških dopisunov, ki jih Dežman in Luckmannu prištevata

k svoji stranki, rekši, da Nemci ne beró slovenskih listov, pač pa beró nesramno zlagane dopise iz Ljubljane v Dunajskih listih, v katerih lažnjivi Ljubljanski dopisnik v enomer opisuje kranjsko deželo in nje prebivalce, kakor da bi bili sami tolovaji. G. Luckmanu pa, ki je trdil, da imajo Slovenci vsakega Nemca za sovražnika, bi bil smel g. Svetec še odgovoriti: Mi pravih Nemcev nikdar nismo imeli za svoje sovražnike in jih ne bomo; pač pa ravno nemški listi, kakor priča gori navedeni članek v „Kölnische Zeitung“ in tisoč drugih nemških spisov, nas Slovence očitno proglašajo za naj hujše sovražnike, ktere je treba zatreti, kakor kakšno gadjo zalogo. Takih Nemcev pač ne moremo imeti za svoje prijatelje, in ako se Dežman in Luckmann s takimi Nemci pajdašita, potem pač nismo mi krivi, ako tudi njiju ne moremo prištevati k prijateljem naroda slovenskega!

Odgojiteljem slovenske mladine v prevdarek.

Ne vem prav, kako bi rekel: ali je žalost, ali je obupnost, ali je ironija, ali je celó zatožba to, ako slovenski učitelj in odgojitelj sam očitno pred vsem svetom graja razposajenost in „surovost“ naše slovenske mladine, kakor se bere v št. 176 „Ljubljanskega lista“. Tu namreč profesor Wiethaler prav lepe nauke daje učeči se mladini, obračaje se bolj na vseučilišnike, čeravno so jih dijaki naših srednjih šol enako krvavo potrebni. Ta sostavek nam je razne resne misli vzbudil, ker vsakemu domoljubu, kteremu je mar splošni blagor naroda, mora biti največ ležeče na zdravem razvoji nade polne mladine. Hudo zatožbo — celó préd nam neznano sodnijsko obsodbo — beremo v teh vrsticah o slovenski mladini iz njegovega peresa, toraj nam more biti srčna žalost tem več, čem resničnija mora biti taka izjava. Pa odkrito povemo, da še večjo žalost dela našemu sreču to, kar med vrsticami beremo, čeravno pisatelj ni namerjal, da bi brali, namreč še večjo obtožbo odgojiteljev slovenske mladine po pregovoru: „Wie der Baum, so der Ast; — Wie der Wirth, so der Gast.“ Izmed vrstic nekakšno doní refrain: „Vse to je naše, pa liberalizmo!“

Kaki veri nasprotni nauki se večkrat v šoli med razlago vpletajo, to je očitna skrivnost; časniki so nam že več tacihi slabo dišečih, a zeló strupenih cvetlic o priliki pokazali, ni nam jih treba ponavljati; mnogo pohujšanja pa ostane sicer med štirimi stenami, a nasledki strupa se ne dajo tako skriti. Pisatelj teh vrstic mora le milosti božji pripisovati, da mu niso dopadali taki zlobni napadi zoper sveto vero, ampak da so se mu studili že takrat; a priča pa tudi lahko, kako so mnogim za vse življenje škodili.

Pa če se tudi na take pohujšljive pogubonosne „opazke“ ne oziram, ki so odgoji naravnost nasprotni, moramo tudi sicer tožiti, da prava odgoja čedalje bolj zginja iz šol: uči se prav veliko, odgojajo ubogo malo. Koliko se n. pr. stori za verske vaje? Kako se napeljuje ali sili mladina k molitvi? Kakšno berilo se jim dovoljuje, celó nasvetuje? Koliko ima n. pr. „Zvon“, v katerem je največ spisov iz rok učiteljskih, in ki prihaja vsim brez razločka v roke — koliko ima v resnici odgojilnega in blazilnega v sebi, koliko pa nasprotno destruktivnega

— pohujšljivega? Poznam poštenjaka narodnjaka, ki zapira „Zvon“ pred svojimi že dokaj odraslimi otroci; a koliko je dijakov, ki bi imeli tako previdnega varuha poleg sebe? Kakšne kaluže je ravno prof. W. (primeri spise o spridenosti rimskih dam, in pred že o grozoviti podlosti paganskih časov) že razkazoval, ki bi bilo bolje, da bi bile Slovencem za zmir prikrite! Kakšna so nadalje sedanja gledišča vsakdo vé, in vendar se učencem ne branijo, ampak celo priporočajo. Domače življenje se vse premalo opazuje; ali bi se zoper preobilno, večkrat celonočno popivanje po krčmah ne dala najti kaka pedagoška zapreka?

Če pa dobre odgoje ni, od kod hočete imeti dobrih odgojencev? Sklicujete se na neke okove, v ktere vklepajo dijaka srednješolske disciplinarne postave, a katerih je vseučilišnik prost. Da bi bila v šolski disciplini res tolika razlika med srednješolci in med vseučiliščniki, da bi bili oni zadosti uklenjeni, ti pa popolnoma prosti vsake disciplinarne postave, tega ne moremo verjeti. Tega ne moremo verjeti zato, ker nas skušnja uči in pogled na srednješolce prepričuje, da teh disciplinarni okovi ne uklepajo dovolj trdno, da bi odstranjevali obžalovanja vredne izgrede; ne moremo pa tudi verjeti, da bi bili vseučiliščniki brez vseh disciplinarnih okovov, ker bi jim sicer gotovo morali modri možje nove napraviti, če hočejo sebi in državi dobro.

Poznam pa okove, ki niso trdi, ampak jako rahlo toda zanesljivo uklepajo mladino v mladih, v srednjih in poznejših letih; ti okovi ne uklepajo mladenškega življenja samo na zunanje, ampak vklepajo tudi mlado srce — pa tako rahlo, tako prijetno, da jih vklenjeni niti ne čuti: ti okovi so v nebesih skovani, Jezus jih je prinesel na svet — vsiloval jih ni nikomur, ponujal pa vsem, gojencem in gojiteljem; imenoval jih je sam v prelepem stavku: „Moj jarem je sladak in moje breme je lahko“.

Gospodu profesorju nikakor ne moremo oporekati gledé njegove trditve, da mladina res potrebuje poboljšanja po zgledu zgubljenega sina. Da, naša mladina je v obče bolna, semtertje zelo nevarno bolna. — Ali pa taki abstraktni nauki kaj hasnejo, to je drugo vprašanje. Menim, da bolniku ni dovolj reči: „Ljubi moj! lepo te prosim, bodi no zdrav!“ ampak potreba je tem radikalnišega zdravljenja, čem hujša je bolezen; in če je bolezen že bolj splošna, da se je bati nalezljivosti, tedaj je treba djanskih naredeb, da se še zdravim zdravje ohrani.

Ko bi človeška natora ne bila popačena, ko bi bilo srce človeško v ravnotežji, ne pa tolikanj nagnjeno na strastno stran, potlej bi morda zadostoval opomin: „Mladeneč bodi pameten!“ Ker je pa srce človeško od mladega k hudemu nagnjeno, treba je zdatnih djanskih pripomočkov, ki imajo v sebi moč, človeško srce tako prenarediti in vtrditi, da se hudemu vbrani in dobrega privadi! In vsi pametno misleči so si hoté ali nehoté v tem edini, da le sv. vera s svojimi večnimi resnicami in zakramentalnimi pripomočki ima moč, to nalogo zanesljivo rešiti.

Gospodu profesorju smo sicer hvaležni, da javno posvari razposajeno mladino, a zdaj bi pa tudi želeli, naj se s svojimi kolegi sporazume, da bolni mladini napravijo radikalno zdravilo, da naj jih oklepajo v take okove, ki jih po maturi ne bodo abiturienti raz sebe vrgli, ampak celo življenje z veseljem nosili: krščansko življenje jim privoščite! V ta sveti namen (tuja beseda „sveti“ na pravem mestu) odstranujte vse od njih, kar je veri nasproti, pospešujte pa pri njih z besedo in pismom krščansko katoliško djanje! Prvi korak seveda bo moral biti ta, da ne boste sami „širokoprsno“ sovražni „tesnoprsnosti“ vestne duhovščine naše.

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. oktobra.

Notranje dežele.

Kje bo bodoče leto *tisočletnica v spomin sv. Metoda*, v Velehradu ali v — Zagrebu? Izvestno v Velehradu na Moravskem, kjer se že priprave delajo na to, med tem ko za Zagreb menda razun Dunajskega „Tagblatt“ še živ krst v tem oziru nič ne vé. „Tagblatt“ prinesel je iz Petrograda telegram, da so se ondi zbrali na konferenco

Rusi, Čehi, Srbi, Bolgari in Hrvatje, ter so sklenili, drugo leto v Zagrebu napraviti velikoslovanski kongres, pri katerem bodo enem praznovali spomin tisočletnice v smrti sv. Cirila. Mogoče.

Ali se bo zvršil *razkroj Česke*? Prepričani smo da ne, kajti ne vpirajo se mu le edino Čehi, katerim je za zgodovinsko, več kakor tisoč let že staro pravo, temveč se mu bodo tudi, kedar bi se resno o njem govoriti začelo, na vso moč vprli Nemci in nemčurji živeči po Koroškem, Kranjskem in Štajarskem. Zdrava logika uči, da če se Nemcem v Čedah razkroj dovoli, se po ravno tisti pravici Slovencem ne sme in ne more zabraniti združenje in to še z mnogo večjo pravico, kakor prvo. Naši sorojaki in privandranj Nemci so to že sami tudi sprevideli, ter se bodo ideji na vso moč vpirali, dobro vedoč, da bi se nam združenje po pravici ne zamoglo zabraniti, ako bi se českim Nemcem razločitev iz českih okrajev spojitve Nemcev n nemške okraje in razkroj dežele dovolil. To bi bila pa za Nemce po južni Koroški, po Štajarji in po Kranjski narodna smrt. Le še par let in po njih bi bilo, kajti družena Slovenija bi si takoj prvi dan omislila kar se ji na podlagi člana XIX. temeljnih postav že davno spodobi, čisto narodno šolo in narodne urade, kjer bi se Nemci nevesči našega jezika ne mogli rabiti. Lepo bi bilo res za nas, kakor tudi še marsikaj drugega, toda slavna vlada in Nemci bodo že skrbeli, da se nam ne bo predobro godilo, da se ne preobljemo narodnih dobrin in jih zaradi tega ne bodo privolili ne nam in ne česko-nemškimi težakom in sitnežem. Rekli bodo, kakor „Presse“ že sedaj pravi, da niti slovanski niti nemški voditelji naroda nimajo pravega interesa za državo, kajti taistega imajo le edino cesarski uradi in bodo nas ponemčevali, kakor se to od daleč in blizo že sedaj poskuša, kjer se ravno prilžnost ponudi.

Kako potrebna za avstrijsko mednarodno trgovino bila da je zgradba *arlske železnice*, kažejo nam odstotki, kateri od mednarodnega prometa posamičnih na zapadni strani našega cesarstva ležečih inostranskih železnic, na arlsko železnico pripadajo. Največ zgube bo imela bavarska državna železnica, ktera je dosedaj skoraj izključljivo posredovala pri prehodnem prometu avstro-francoskem, švicarskem in nekterimi nemškimi državami, kako so Würtemberg, Baden in Bavarska sama. Zgubila bo transitnega prometa 60% toraj več, kakor polovico. Od drugih južno-nemških železnic pripadlo ga bo blizo 30%. Že samo po tej strani je toraj izdaten promet na arlski železnici zagotovljen, kajti ako zaznamujemo redni promet, kakor ga mora železnica v dobrem teku imeti, z številko 100, t. j. 100% ali cela enota imamo ga že 60% + 30% = 90% edino le od prometa, kar ga je šlo poprej na Francosko in v Švico preko že omenjenega inostranstva. 10%, kar ga še manjka, se sme brez vse skrbi postaviti na račun lokalnega prometa med Tirol in Predarliskem. Da je kombinacija resnici jako blizo, kaže nam telegram, došel iz Landeka rekoč, da je promet na arlski železnici od dne do dne bolj živahen in že tako razširjen, da ga celó zmagati ne morejo, ker jim še precej težkih hribovskih mašin manjka. Žito in živina sta glavni promet, ki jim ravno v tem času ondi polne roke oprava daje.

Anarhistov po Dunaji še le neče konec biti, kakor gobe po deževji, tako te vrste ljudje, skoraj bi rekli, iz zemlje rastó. Dobro je le to, da sodnija ne pozna tem volkovom v človeški družbi nasproti nikake šale. Na 1. oktobra stala sta na Dunaji dva taka tiča pred izjemno sodnijo. Tožena sta bila za voljo veleizdaje, ktere sta se vdeležila po razširjanji prepovedanih tiskovin. Prvi, Avgust Bartl, ključarski pomočnik, je bil obsojen na tri leta hude ječe, drugi pa Franc Ertl, mizarški pomočnik na 8 mesecev ojstrega zapore. Oba sta se izgovarjala, da nista vedela, kaj da imata v „Zukunft“, ktero sta raznašala. Duša in vodja vsega anarhističnega gibanja na Dunaji bil je pa mizar Brady, če tudi se sam skoraj nikdar ni javno pokazal na shodih; temveč je pa delal in vodil svoje brate na tihem. Ko so na Dunaji napravili izjemni stan, so ga izgnali. Podal se je v Monakovo, od koder je Dunajske anarhiste pismeno vladal. Ko je Dunajska policija o tem zvedela, pisala je Monakovski policiji, ter jo prosila, naj ji Bradyja prime in na državno mejo postavi, kamor bodo Dunajski redarji ponj prišli. Monakovska policija ji je vstregla in sedaj imajo pri Dunajski deželni sodniji 23 anarhistov zaprtih, ki čakajo na obravnavo. Vsi so bili oboroženi, kakor kaki razbojniki in so se jih le z največjo opreznostjo polastiti zamogli.

„Fortbildungsverein“ imenuje se skoraj vsaka zadruga *delavcev in rokodelskih pomočnikov*, kjer se shajajo in posvetujejo, kako bi — nered in nepokoj delali. Tukaj nimamo Ljubljanskih, temveč Dunajske razmere v mislih. Ondi imajo v Ottakringu strugarji svoje društvo, kamor po izbrazženost hodijo, ki se menda ondi ona kar na kilogram prodaja in razširja; vsaj poslednji nastop Dunajskih strgarskih pomočnikov, ki so ga v Ottakringu izvršili, ves o tem priča. V nedeljo pred sv. Mihielom je bilo ob 7. zvečer, ko se pridrvi tolpa mladih ljudi, več ko sto jih je bilo, z vojaškim korakom po Vurlickih ulicah in pred hišo strgarskega mojstra g. Choryja obstane. Nekdo zakliče: „Feuer“ (ogjenj) in kakor bi se bila toča vsula, zletelo je h krati več ko sto po pest debelih kamnov

v Choryjevo hišo, kjer so vsa okna pobili, potem pa z mirno vestjo in hladno krvijo dalje šli v svoj „Fortbildungsverein“, ki naj bi se rajši imenoval „Fortverwilderungsverein“. Vzrok tega surovega koraka je bil ta, da je mojster Chory že več časa svojega blaga (bisernih gomb) manj spečal kakor sicer in mu je vsled tega velika zguba kazala. Čisto naravno je bilo toraj, da je, ako ni hotel občutljive škode imeti, svojim delavcem tedensko plačo prikrajšal, na kar so pa taisti godrnjali jeli in mu še celo žugali. V soboto zvečer po prejeti plači šli so v tisti „Fortverwilderungsverein“, kjer so okoli sto svojih tovarišev naprosili, da so drugi večer Choryju okna pobili in so si s tem pečat prav prave hribovske surovosti vtisnili, ktere ga si nikdar več ne zbrisejo. Kaj je treba okna pobijati? Ali niso imeli proste poti iz službe stopiti, kedar se jim je ljubilo? Iz tega se vidi, da mora v takih družbah in shodih, ki bi mladino pošteno zabavati in likati imeli, marsikaj gnjilega biti, kjer se zgolj nezadovoljnost in anarhizem goji ter samo surovost in razuzdanost redi.

Ritterjeva pravda v *Krakovem* zarad umora se je pričela in je bila 2. oktobra zaslišana židinja Gitel Ritter žena Mozesa Ritterja. Ona pravi, da je nedolžna. Umorjena Frančiška Mnihoa je večkrat pri nji služila, ker pa to ni bilo po volji ondašnjemu župniku, stopila je iz službe pa jih je še večkrat obiskavala. Na prvo adventno nedeljo je ni bilo nič pri njih, ravno tako tudi ne hlapca Strohlinskega. Krvavo sekiro, ktero so pri Ritterju v kleti našli, rabila je za to, da je s tisto kuretnino klala in se je še od tedaj krvavi madeži držé. Ko jo predsednik vpraša, zakaj je bila tako zbegana, ko je komisija pri njih doma preiskavala, pravi Gitel Ritter: „kdo bi ne bil zbegan, če ga kaj tako grozovitnega obdolže“.

Vnanje države.

Napeto politično struno med *Nemško* in *Angleško* nemška prestolonaslednica odviti poskuša, da bi prežgodaj ne počila. Ona namreč vsled naj-novejših poročil iz Londona jako vstrajno dela priprave, da bi Gladstona in Bismarka skupaj spravila, toda ne, da bi se morda sprijela, temveč v prijateljskem smislu, kakor so se bili v Skiernievicah Bismark, Giers in Kalnoky sošli. Nič na celem svetu ji menda ni tako neljubo, kakor mrzle razmere med Nemčijo in Angleško, njeno rojstno deželo.

Iz Berolina prihaja popravek vesti, ki pravi, da ni res, da bi *Bismarck* in *Gladstone* iskala priložnosti, pri kateri bi si prijateljski v roke segla. Gladstone ne pojde nikdar v Varzin, dokler bo državni minister angleški, kajti na tisti poti spodletelo bi mu tako, da bi se cela Velika Britanija dvignila proti njemu in bi ga bacnila iz kabineta, ako bi se podstopil v Varzin ali pa v Berlin popotovati v diplomatskih opravkih. Bismarck nasproti je pa zopet preveč Nemec, toraj preveč mogočen, da bi se v London k Gladstonu potrudil. Tako nekako mislijo v Berolinu. Pisali smo že, da si nemška prestolonaslednica silno veliko prizadeva, da bi oba kancelerja oziroma obe državi zopet sprijaznila. Ali bi ji ne bilo mogoče toliko posredovati, da bi moža dvignila ob enem na pot, ter bi se določil kak kraj, ki ni na Angleškem in ne na Nemškem, temveč tako kje na polovici pota, morda kje v Holandiji, po kateri se Bismarekova država že zdavnej zaljubljen oзира in bi jo čez vse rada pridobila, ako bi se Evrope, posebno pa Francozov in Angležev ne bala, ali pa v Belgiji, kajti obe deželi bili bi vsled svojega položaja med Nemčijo in Angleško kakor nalašč za tako politično snidenje. Če bo Bismarck še kaj dolgo resno mislil, kako bi se dala Holandska pridobiti, moral se bo na vsak način z Angleži sprijazniti, kakor taisto s Francozi že več časa poskuša.

Bismarck misli na minljivost časnega. Ko so se v Skiernievicah po kosilu trije cari med sabo pomenkovali, pogovarjala se je ruska cesarica z Bismarkom, kteremu je svojo veliko radost nad tem shodom izrazila. „Zdavnej že moral bi se bil ta shod napraviti, in vedno moralo bi tako ostati, kakor je danes“ (miroljubnost namreč med državami). Bismark ji je na to odgovoril: „Vaše Veličanstvo sme zagotovljeno biti, da je naloga mojega življenja na to delati, da se ta želja vresniči. Kedar pa to vsled neizogibljivih razmer enkrat ne bo nič več mogoče, tedaj me novolice Evrope ne bo več našlo ministra.“

V *Parizu* vstanovil se je odbor, ki bo imel vsako leto nalogo prirediti veselico na 1. oktobra v spomin pridobitve Strassburga in njegove združitve s Francozi pred 203 leti. Dotični odbor razposlal je vsem alzaško-lorenškim društvom v Parizu in po deželi povabila, naj se vdeležijo slavnosti na 1. oktobra. Kosilo, na ktero so tudi gospé povabljene, bo ob 7. zvečer v dvorani „Velikega Orijenta“ (Pariški framacioni). „Radi nam bote priznali, da se datum prvega oktobra ni še nikdar s tako silo v nas obudil, kakor ravno sedaj, ko se naši nam ugrabljeni deželi vsled nekega nemškega odloka, ki jima jemlje poslednjo prostost“ pripravljate zopet na ugovor, kakor leta 1871. Trdnó se nadjamo, da bodo vsi odborniki alzaško-lorenških društev tukaj in zunaj z nami onih misli, ki hočemo zopet kljub vsemu govoricenju o francosko-nemški zvezi javno priznati, da se na francoskih tleh niti eden ni zgubil, ki ne bi Alzacije in Lorene nazaj zahteval.“

Angležem slabo stanje brodovja kar iz misli iti ne more. Čim bolj ko ga s francoskim brodovjem primerjajo, tem bolj se prepričujejo, koliko da so za Francozi v tem zaostali. Jako odločno jeli so iz tega vzroka vsi angleški listi brez razločka strank od admiralitete tirjati, naj se z Gladstonom ob pravem času in odkritosrečno zmeni, kaj in koliko da je storiti za mornarico. Dalje prikrivati njen položaj bila bi pregreha nad lastno narodnostjo, ktera bi se sama nad seboj maščevala, kakor se je nad Francozi maščevala slaba vojska pri Sedanu, o kateri so maršali tudi vedno Napoleonu napačna poročila podajali. Nekaj čisto sličnega primerilo se bo tudi danes ali jutri Angležem na morji, kakor hitro bodo s Francozi ali z Nemci ondi skupaj zadeli. Sedan jim je neizogibljiv, ako se ne bodo o pravem času preskrbeli, s sredstvi s katerimi se ga znajo obvarovati.

Izvirni dopisi.

Iz Trate nad Loko, 2. okt. Valvazor piscoč o dolini Poljanski omenja, da so po naših krajih bili ljudje premožni, ter večinoma trgovci. Sedaj pa niso ne prvo, ne drugo. Pač, nekake kupce, bolje povedano kramarje, ki razun drobnine kot glavno reč „geruš“ ali, kakor toč rekó, „gadovec“ prodajo, še imamo. In ti bi dobro stali, ko bi navadno vsega dobička tudi po grlu ne spravili. Kdor namreč pride kake potrebne reči iskat, ga že vest drugače domu ne pusti iti, da ne spiže eno ali dvoje in še več „šile“ žganja.

Da, tudi pri nas imamo le slabe prihodnosti pričakovati, ako se visoka vlada hitro hitro zoper to pogubno žganje ne bode izrekla. Že sedaj namreč gre ta pijača od rok ne le moškim, temveč tudi ženskam; v obče le bolj mlajšim ljudem. Da, tudi sem že videl očeta, ki je dete dveh let silil piti gadovec: „Otrok pij, jaz ga imam rad, tudi ti ga moraš!“ In smem reči, da ni ta mož le izjema.

Posebno nujna potreba pri nas bi bila, ko bi se ona žganjarija prav pred faro cerkvijo vsaj v nedeljo zapirala. Ker tudi med sv. mašo je ob nedeljah v ti beznici glasno. In potem navadno tudi po noči kolovratijo in razgrajajo ponočnjaki okrog cerkve, kazóč svojo surovost. In tako upitje po noči je v gostilnah ob praznikih prav mnogokrat čuti; da res ne vemo, ali ima tudi pri nas oni zakon veljavo ali ne, ki govori, kedaj naj se gostilne zapirajo. Res čudno, kako naši stražniki na red pazijo.

Prav potrebno bi pa tudi bilo, da bi se odpiranje gostilnic vsakemu, kteremu bi se zljubilo, ne dovolilo. Pri nas namreč smo res malo preveč ž njimi obdani. V sami Gorenji vasi, imajoči okoli 50 hiš, je sedem gostilnic, kjer bi ena sama zadoštovala. Na Hotavljah, ne daleč od imenovane vasi, dve, kjer bi niti ene ne bilo treba. Prej, ko je bila pri Toplici, žalostnega spomina, tovarna za železo, kjer je delalo veliko ljudi, je že bilo potreba nekaj več gostilnic; a sedaj, ko smo zopet sami, jih je pa toliko vendar več ko preveč.

Velika sreča, da je bila ta tovarna še do časa razpuščena, pa še v večo srečo bi bilo, ko bi je ti kraji nikdar videli ne bili. Koliko spačenosti je prišlo takrat z vso vrsto sodrge tujcev v naš kraj! Da, žalostni sledovi onih časov se še niso čisto iztrebili, in se bodo težko kedaj do dobrega. Ker ljudje so dobro služili in navadili so se pijančevanja. Sedaj pa, ko službe več ni in je strast pijančevanja ostala, ni družega pri nas ko le revščina.

Prejšne čase se ni nikdar slišalo, da bil kdo od nas kam dalje šel na delo. K večem, če so hodili proti Logatecu na košnjo ali mlatvo. Ko je pa pri Toplici vse razpuščeno bilo, šli so tuji delavci, kateri so se bili toč skoraj da vdomačili, v druge take rudokope in tovarne. Pričeli so tako tudi domači hoditi na tuje, ker so videli, da se pri takem delu še le kaj prisluži. Tako hodijo še sedaj od kraja proti Ljubnem na Štajarsko, na Koroško in Hrvaško, da doma prav velikokrat ni dobiti delavca, ki bi delal na polji.

Ko so zadnja leta nekteri šli na Bavarsko in Wirtemberško, navzela se jih je ona strast, ktera je v Nemcih zadnja leta navadna, da so jeli hrepeneti po Ameriki. In do sedaj jih je v resnici samo iz naše fare proti Ameriki 17 odrinilo. Zaslužek je, kakor pišejo, velik; pa trdo je treba delati in delo po teh rudokopih je prav nevarno. Tudi izmed teh 17 so se že trije ponesrečili. Dva sta že ozdravela, katerih eden je celó domov se prišel zdraviti, pa je že zopet odšel nazaj. Enemu je pa menda v pretečenem mesecu obe nogi polomilo. Tudi teh naših

izseljencev bode marsikteri, kot že do sedaj razvidno, za svaričen izgled onim, katerih se nesrečna misel polasti, da v Ameriko silijo.

Domače novice.

(*Cesarjev god ali imendan*) praznoval se je danes s slovesno službo božjo v stolni cerkvi, ktere so se vdeležili gg. deželni predsednik, predsednik deželne sodnije, deželni glavar, mestni župan, generaliteta s častništvom, vsa načelnštva uradnij, duhovščina, profesorji, učitelji, in mnogo pobožnih.

(*Klub narodnih poslancev*) imel bo v ponedeljek 6. t. m. zvečer ob šestih sejo v svojem navadnem shodišču. Obravnave bodo važne, zato naj se te seje vdeležijo vsi poslanci.

(*Pogreb*) preč. gospoda Jožefa Pavšlerja, seniora stolnega kapiteljna Ljubljanskega bil je včeraj popoldne lep, in častitljivega ranjega povsem vreden. Vdeležil se ga je deželni predsednik gosp. baron Winkler, deželne sodnije predsednik, deželni glavar, župan, več deželnih poslancev, mnogo duhovšine in mnogo pobožnih vernikov.

(*Deputacije*) k sprevedu Schneidovih pozemskih ostankov na kolodvor poslala so naslednja mesta in trgi: Kranj, Kamnik, Idrija, Novomesto in Mengeš.

(*Vzrok poslednje nesreče na južnem kolodvoru*) Ljubljanskem je dotični čuvaj, ki je pozabil bo pravem času zmén prestaviti. Pravijo, da ga je zaspane posilil. Škode je, kakor čujemo blizo 10.000 gold.

(*Obdarovane zdravnike*) zaradi cepljenja koz smo že navedli. Danes nam je pa še dostaviti dolgo vrsto tistih gospodov, kterim je ministerstvo notranjih zadev zaradi cepljenja kóz ali pa zaradi vspešne pripomoči pri tistem poslu pohvalno priznanje izreklo. Dotični gospodje so: Doktorji zdravilstva: A. Arko iz Škofje Loke, Ivan Vavpotič v Kamniku, Franc Zupanec v Krškem, Dušan Perišić v Starem-trgu; dalje ranocelniki: Matija Janžekovič na Vrhnikih, Valentin Bervar v Novem mestu, Iv. Poš, v Žužemberku, Jožef Steinmetz v Kranji, Jul. Mayer v Planini, Ivan Ruprecht na Prevojah, in Ivan Šuntar v Idriji. Za vspešno podporo pri cepljenji koz dobili so javno priznanje: častita duhovščina sploh, posebno pa gg. župniki: Peter Wartol v Hinjah, Martin Indof v Šmihelu, Jakob Tomel v Ambrusu, Gregor Malovrh v Stranjah, Mat. Tavčar v Komendi, Tomaž Kajdiž v Vodicah, Kozma Pavlič v Spodnjem Tuhinji in Ivan Šafer na Selu pri Kamniku; administratorja: Valentin Pečnik na Rovem, Andrej Šarec v Gojzdu; duh. pomočnik Valentin Orehek v Čemšeniku. Nadučitelji: Andrej Vavken v Cerkljah, Alojzij Jerše v Trebnjem, Franc Golmajer v Moravčah in Ivan Kerne v Gorenjem Logateci. Konečno učitelji: J. Bregar v Velesovem, Ivan Likozar v Volščaku, L. Jelenec v Šenčurji, Martin Krele v Smledniku in J. Rih-teršič v Doberniku.

(*Raspisana*) je služba gojzdarja v X. razredu v področji c. kr. Goriškega gojzdnega in grašinskega ravnateljstva. Prošnje do 25. oktobra 1884 v Gorico na c. kr. ravnateljstvo gojzdov in domén.

Razne reči.

— V Krakovem na Gališkem stoji pred porotniki židovska družina Ritter in sicer mož Mozes, žena Gitel in obe hčeri Bajle in Kaje zaradi umora 40letnega krščanskega dekleta France Mnirove, ktero je žid Mozes Ritter bil zapeljal, da je noseča postala. Ko je o tem njenem stanu pozneje zvedel, sklenil je za vselej se je znebiti. V ta namen se zmeni s svojim hlapcem in s svojo družino, da so na prvo adventno nedeljo zvečer Franco Mnirovo v spodnjo klet zvabili, češ, da ji bo židovka Gitel krompirja dala. Nič hudega sluteča France, ki je bila pri Ritterjevih vedno kuhana in pečena, če tudi so jo svarili njeni ljudje, gre res z Ritterco v klet, za njima pa obe hčeri, žid in hlapec. V kleti kar nenadoma židovka France njeno lastno ruto, v ktero ji je krompirja nabrali hotla, čez glavo vrže, žid Mozes jo podere na tla, hčeri jo držite za roke, hlapec pa za noge. Nato Mozes seže v žep po nož in ji prereže vrat. Kakor je hlapec pravil, je nož po vratu kar hrustal in ko je kri iz rane brizgnila, se je sam zbal in zbežal; iz svoje hiše pa je pazil, kaj da bo. Čez kake pol ure je videl, kako so Ritterjevi nekaj podolgastega proti bližnjemu močvirju nesli, kjer so čez tri mesece Francino telo našli. Hlapec gre drugo jutro k Mozesu in ta mu dá obljubljen petdesetak za pomoč

pri umoru in mu tudi pové, da je France sad nje-nega telesa izrezal. Židovska družina bila je 21. decembra 1882 pred porotniki v Rzeszovem umora kriva spoznana in na smrt obsojena, na kar se je pritožila. Dunajski najvišji sodni dvor je pa obsodbo zavrnil in je novo preiskavo naročil pred porotno sodnijo v Krakovem. Obtožba obsega 120 pisanih pol in bo obravnava tri tedne trajala. Žid in židinja tajita, če tudi sta že tretje leto v preiskavi. Hlapec je tudi zaprt in je on edini, ki je takoj od začetka vse razodel in obstal.

— **Prostozidarsko.** Malokje na svetu so prišli prostozidarji do take moči, kakor v popolnoma katoliški južni Ameriki. Kjer pa pride prostozidar do moči in vlade, tam je pa brezobziren do katoliške cerkve, za ktero se začne takoj babilonska sužnost. Tako je zdaj v Kostariki v Ameriki, kjer so prišli prostozidarji na krmilo. Prostozidarska vlada je prepovedala brati papežovo okrožnico proti skrivnim društvom. Ker jo je pa škof Leonhard Avgustin na papežovo povelje vendar naznanil svojim vernikom in ker so bili tudi jezuitje bolj pokorni cerkvenim postavam, kakor pa samovoljni vladni prepovedi, bili so vsi skupaj pregnani. To bo dalo lahko povod, da se bo prijateljska zveza med sv. Stolico in Kostariko pretrgala in da bo papežev poslanec zapustil prostozidarsko državo.

— **Mladina ni za v gostilnice.** Turški policijski minister je zapovedal vsem oštirjem, da ne smejo nobenega človeka, ki še ni 20 let star, sprejeti v gostilni in mu prodati kaj pijače. Kdor se ne bo po tem povelji ravnal, mu bo odvzeta pravica točenja in bo po okolnostih prišel še za nekoliko dni v ječo. Ali bi imel turški minister pri nas mnogo dela!

— **Moderna bolezen.** Mož ves prestrašen vpraša zdravnika, ki je ravno od njegove soproge prišel: „Kaj mislite gospod doktor o boleznih moje žene?“ „Bog večni vé, kje je zopet kako krasotičje videla.“

Telegrami.

Dunaj, 4. oktobra. Cesarjev imendan. Po vseh cerkvah obhajala se je slovesna služba božja. Nadvojvode, generali in vojni minister vdeležili so se je v cerkvi obljube, ministerstva in načelnštva oblastnij pa v stolni cerkvi sv. Štefana. Cerkevno slovesnost imeli so tudi po vseh glavnih mestih deželá.

Dunaj, 4. oktobra. Slikar Makart umrl je sinoči ob 9. uri. Zdravniki so že včeraj zvečer nad njegovim okrevanjem obupali.

Napolj, 3. oktobra. 123 bolnikov in 88 mrličev za kolero.

Genova, 3. oktobra. 42 bolnikov in 35 mrličev za kolero.

Oran, 3. oktobra. Od 1. do 2. t. m. opoldne pomrlo je za kolero 10 ljudi, zbolelo jih je pa 11.

Pariz, 4. oktobra. Kitajci napadli so v dolini reke Lohnan tri francoske topniške ladije. Ubit je častnik, trideset mož pa ranjenih.

Kopenhagen, 4. oktobra. Grad Kristijansburg je do tal pogorel. Zbirko slikarij so rešili.

London, 3. oktobra. Wolseleya poklicali so brzojavno v London, naročivši mu, da naj svoje zapovedništvo odda Stefensonu.

London, 3. oktobra. Berber je upornikom Gordon zopet vzel, vendar se je poslednjim posrečilo uteči z vojno blagajnico.

Tujci.

2. in 3. oktobra.

Pri **Malič:** Schack, protestantski župnik, z Dunaja. — Dr. Jarisch, zasebnik, z Dunaja. — Quapil, Goldmann, Karplaš, trgovci, z Dunaja. — J. Karplaš, trgovec, iz Judenburga. Avgusta pl. Fabretti, zasebnica, iz Rovinja. — Franciška Venerandi, zasebnica, iz Rovinja. — Loy, zasebnik, iz Kočevja. — Jan. Nep. Sure, trgovec, iz Rudolfovega. — Terezija Germ, grajščakinja, iz Weinhof. — Matilda pl. Heller, z družino, iz Weinhof. — Fuchs, zasebnik, iz Koč na Koroškem. — D. Horowitz, trg. pot., z Dunaja. — D. pl. Regnard, c. k. vpok. dvorni svetnik, iz Trsta. — Karl Sonnabend, c. k. nadporočnik, iz Ljubljane.

Pri **Slonu:** Franc Sans, trgovec, z Dunaja. — Terezija Premoli, zasebnica, s sinom, iz Trbiža na Prim. — Magdalena Schneller, zasebnica, s sinom, iz Dobre. — Herman Kapns, kaplan, iz Dola. — Dr. Heinrich Benies, odvetnik, z Dunaja. T. Jeskovič, medicinec, z bratom, z Dunaja. — pl. Gasteiger, c. k. stotnik, z družino, z Dunaja. — Franc Blasich, učitelj, z stricem, iz Reke. — Bernare vitez Wildauer, c. k. nadporočnik, iz Mitterburga. — Franc Kisel, priv. uradnik, iz slev. Bistrice.

Pri **Bavarskem dvoru:** Jožef Kiesel, trgovec, iz Monakova. — Cecilija Schueha, z družino, iz Brückena. — Mel-litzer, posestnik, iz Mengša. — J. Schwarzel, z Brda.

Pri **Južnem kolodvoru:** F. Wohralik, učitelj, iz Chrudima. — Anton Jurishevitz, trgovec, iz Grada. — Gjuro Gredulović, trgovec, iz Spljeta. — Peter Keršlin, trgovec, iz

Reke. — Janez Peč, trg. z lesom, iz Ptuja. — Dr. Janez Vogt, e. k. finančni komisar, z Dunaja. — F. Tummelej, trgovec, z Dunaja. — Anton Zinutti, s soprogo, iz Venzona. — J. Lager, dijak, iz Peličan.

Pri *Austrijskem caru*: Elizabeta Tuječ, gostilničarica, iz Idrije.

Umrli so:

V bolnišnici:

1. okt. Janez Plestenjak, dninar, 42 let, Peritonitis. — Marija Sporn, dninarica, 43 let, jetika. — Janez Del Medico, zidar, 43 let, febris typhosa.

Žitna cena.

Pšenica banaska 1 hkl. 8 gl. 25 kr., — domača 6 gl. 60 kr. — Rž 5 gl. 78 kr. — Ječmen 4 gl. 78 kr. — Ajda 5 gl. 78 kr. — Proso 5 gl. 44 kr. — Turšica 5 gl. 28 kr. — Oves 2 gl. 97 kr.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

4. oktobra.

Papirna renta po 100 gld.	80 gl. 90	kr.
Sreberna	81	95
4% avstr. zlata renta, davka prosta	102	90
Papirna renta, davka prosta	95	95
Akcije avstr.-ogerske banke	859	—
Kreditne akcije	286	70
London	121	75
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	77
Francoski napoleond.	9	67
Nemške marke	59	75

Od 3. oktobra.

Ogerska zlata renta 6%	122 gl. 60	kr.
" " 4%	93	25
" " papirna renta 5%	88	95
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 105	—
Länderbanke	101	70
" avst.-oger. Lloyd v Trstu	553	—
državne železnice	305	25
" Tramway-društva velj. 170 gl.	212	—
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 124	50
4% " " 1860	500	134
Državne srečke iz l. 1864	100	172
" " " 1864	50	171
Kreditne srečke	100	176
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	—
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	109	—
" " Ferdinandove sev.	105	50
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	50

Zahvala.

Za prirčno sočutje med boleznijo in za preobitno spremstvo k pogrebu našega preljubega strica, prečastitega kanonika

Jožefa Pavšlerja

vsem izrekamo najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani, 4. oktobra 1884.

Miha Pakič, trgovec in hiš. pos. **Karol Pleško**, e. kr. dež. sodnijski svetnik. **Marija Pleško** roj. **Lenassi**, e. kr. dež. sodnijski svetnika soproga. **Marija Pleško**, zasebnica. **Leonija Pakič** roj. **Zhuber**, e. kr. stotnika vdova.

Izjava.

Mi podpisani posestniki, to je: jaz Materž Turšič, h. št. 8, jaz Blaž Turšič h. št. 6, jaz Tomaž Debevec h. št. 10, jaz Anton Škerl h. št. 14 in jaz Gašpar Turšič h. št. 15 vsi iz Bezuljaka pri Cerknici, smo imeli svoje poslopja pri banki „Slaviji“ zavarovana, in je nam požar uničil od teh poslopij dne 7. sept. t. l. vsacemu hišo in živinski hlev in enemu zraven tudi skedenj in kozolec. V kratkem času potem došel je sem glavni zastopnik te banke gospod Ivan Hribar iz Ljubljane, je škodo cenil, ter nam precej taisti dan precejšnje svote na račun dal. Dne 2. oktobra t. l. nam je pa banka „Slavija“ še ostale zneske odškodovanja poslala, tako da smo popolnoma izplačani.

Za to točno in hitro izplačilo odškodnine se banki „Slaviji“ najtoplejšo zahvalimo, ter taisto vsakemu kot pošteno in zanesljivo banko priporočamo.

V Bezuljaku, dne 3. oktobra 1884.

Matež Turšič, Blaž Turšič, Tomaž Debevec, Anton Škerl, Gregor Turšič.

Podpisal sem jih jaz

Davorin Pavlovič,
zastopnik banke „Slavije“ v Cerknici.

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani

se dobiva knjiga:

„Ne v Ameriko!“

Spisal Jak. Aléšovec.

Cena 1 gl., po pošti 5 kr. več.

Izdajatelj in odgovorni vrednik **Jožef Jerič**.

V zalogi **Franc Kirchheima v Maincu** je izšla knjiga, ktero razprodaja tudi **Katoliška Bukvarna v Ljubljani**

Predigten

auf alle Sonntage des Jahres.

Von **J. P. Toussaint**, Priester.

384 strani v osmerki. — Cena 2 gl. 40 kr.

Te nedeljske pridige so kot dopolnitev zelo razširjenim misijonskim govorom istega pisatelja, kateri so pred dvema leti izšli pod naslovom „Rette deine Seele“. Priporočanje, ktere so zadnje tudi v tukajšnjem kraju našle, zamore tudi zgoraj omenjenim nedeljskim pridigam zagotovljeno biti.

Vsakovrstne tinte,

kot: pisalno črno, t. j. alicarinsko, šiskovo, cesarsko, šolsko, dvoodtinsko; pisalno barvano, v vseh navadnih barvah; risarsko, t. j. tekoči karmin, zlato in srebrno tinto; za perilo; šaljivo tinto, ki za nekaj tednov mine; skrivnostno, stopisno ali hektografično tinto in tvarino; stopisce ali hektografe; tekoče pečatne barve vsake vrste — izdeluje

J. Lampe v Kranji.

Steklenice imajo lične slovenske in nemške napise, ki bodo slovenskemu občinstvu gotovo jako vstrezali.

Cenovnik na zahtevanje zastoj in franko. Prodajalec na drobno dobe znaten rabat. Vsak si lahko naredi brez priprave: 1 liter dobre črne tinte za 25 kr.; $\frac{1}{2}$ litra za 15 kr.; $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{2}$ litra barvene tinte za 15 kr. poslanih v markah — iz prahu, ktere ga pošljem franko za vzgled.

Dobivale se bodo v mnogih prodajalnicah, tudi v Katoliški Bukvarni. (3)

Učenca

takoj sprejme

Jakob Peternel,
urar na Bledu.

49 komadov za samo 7 gold. 60 kr.

Žlice, noži in vilice
iz
Britanije-srebra

s fabriškim pečatom.

Silno potrebno za vsako družino!

Čujte, pozor, in strmite!

Za deset let jamčim pismeno vsakemu, kdor si kupi pri meni namizje iz britanije-srebra, ktero je poprej več nego 30 goldinarjev veljalo, da mu ostane belo, kakor pravo srebro. Namizje za obed in za desert je iz čistega, težkega in masivnega britanije-srebra, ktero je skoraj tolišne vrednosti kakor pravo srebro, ter se sedaj skoraj zastoj le za pravo svojo ceno prodaja.

Garnitura obstoji iz sledečega:

- 6 namiznih nožev z izvrstno jekleno klino,
- 6 pravih anglo-brit. srebrnih vilic,
- 6 masivnih anglo-brit. srebrnih žlic,
- 12 anglo-brit. srebrnih žličic za kavo,
- 1 težka anglo-brit. srebrna zajemalka za juho,
- 1 masivna anglo-brit. srebrna posnemača za mleko,
- 3 masivne anglo-brit. srebrne žlice za desert,
- 3 prave anglo-brit. srebrne vilice za desert,
- 1 izvrstno skrinjico za poper ali sladkor,
- 6 tas lepo cizeliranih,
- 1 cedilce za čaj najbolj fino,
- 2 lepa svetilnika za salon,
- 1 prekrasna krušnica indiški in kitajski vdolbena.

49 reči, to je, 49 komadov, ki se lahko dobé proti predplači zneska ali pa po poštnem povzetju za 7 gl. 60 kr.

Svarilo! Le ono britanije-srebro je pravo, ktero ima zgoraj naveden pečat vtisnjen.

Za dokaz da moja ponudba

ni sleparija

se obvezem tukaj javno, vsako blago, ktero bi komu včas ne bilo, brez ugovora nazaj vzeti. Vsak ga sme toraj brez zgube naročiti.

Kdor želi dobrega in solidnega blaga, obrne naj se hitro, dokler je še kaj zaloge, zaupljivo le na

Rabinovics,

Haupt-Depot der Anglo-Britan. Silberfabrik, Wien, II., Schiffamtsgasse 20.

Snažilni prah za navedeno namizje prodajam v škatljicah po 15 kr.

Učenec

sprejme se

(1)

v zlatarni **Josipa Šparovica**

v Ljubljani. Mestni trg števil. 13.

J. pl. Trnkóczy,

lekar „pri zlatem samorogu“,

priporoča in razpošilja s poštnim povzetjem

Marijaceljske kapljice

za želodec,

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten uspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vrane, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gold.

Svarilo! Opozorjamo, da se tiste istinite Marijaceljske kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri **J. pl. Trnkóczy-ju**. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žilnih, oteklin, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Schufmarte.

Zahvala.

Gospodu **J. pl. Trnkóczyju**, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezn na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na **Vaš dr. Maličev protinski cvet** za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit uspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezni priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najprisirnišo zahvalo, zvsem spoštovanjem udani

Franc Jug,

(27) posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno **DORSCH** olje,

najboljše vrste, izborno zoper brumore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljaljoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

e. k. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrežati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpjenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah á 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila iz dežele izvršé se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.

Zahvaljevaje se prečastiti duhovščini in p. n. občinstvu za do zdaj mu skazano zaupanje z mnogimi naročili, priporoča še nadalje

F. Caserman,

krojač,

v Ljubljani, gledališke ulice št. 4,

svojo bogato zalogo najboljšega in vsakovrstnega sukna, ter izdeluje vse krojaške dela za gospode točno in po jako nizki ceni. (6)

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.